

Vaikų traumos keliuose

Vaikų traumos yra pagrindinė 5 metų ir vyresnių vaikų mirties priežastis. Mūsų mažieji vis dar dažnai sužalojami kelyje. Eismo įvykiai yra pirmaujanti vaikų ir jaunimo mirties bei suluošinimo priežastis Lietuvoje. Lietuvos kelių policijos tarnybos duomenimis per septynis šių metų mėnesius Lietuvoje jau žuvo 11 vaikų: beveik dukart daugiau nei pernai. Remiantis bendrais statistikos duomenimis, eismo įvykių, kuriuose nukentėjo vaikai, sumažėjo nuo 421 iki 361. Dalis iš jų patyrė sunkias traumas arba liko neįgalūs. Šiuo metu nepilnamečių traumų keliuose vėl ims daugėti. Rudenį ir žiemą dauguma vaikų į mokyklas išeis dar neprašvitus, o grįš jau sutemus. Prasidedant naujiems mokslo metams turime pasirūpinti, kad mūsų vaikai saugiai pasiektų mokyklas bei saugiai grįžtų namo.

Kelyje slypi daug nenumatytų pavojų, ypač jei moksleivis gyvena toli nuo mokyklos. Viena grėsmių – gatvės perėjimas. Būdami nedidelio ūgio, vaikai negali gerai matyti, kas vyksta aplink juos, o ir juos pačius dažnai sunku pastebėti. Vaikų ir kojos trumpesnės, todėl eidami per gatvę turi žengti daugiau žingsnių ir tam jiems reikia daugiau laiko. Be to, tokio amžiaus vaikai mato ir girdi kitaip. Jų regos laukas daug siauresnis, todėl negali pastebėti besiantinančios transporto priemonės taip gerai kaip suaugusieji. Vaikai aiškiai neskiria ir įvairių garsų, todėl sunkiau nustato, iš kurios pusės koks garsas

sklinda. Didžiausias pavojus kyla pradinių klasių moksleiviams, nes jie dar turi išmokti, kaip taisyklingai elgtis tokiose pavojingose situacijose.

Kaip suformuoti vaiko saugaus eismo įgūdžius?

- Išmokykite vaikus elgtis pažymėtose („zebro“) bei reguliuojamosiose pėsčiųjų perėjose bei sankryžose. Vaikas turi žinoti, kad norėdamas pereiti gatvę, pirmiausia jis turi sustoti, iš pradžių pažiūrėti į kairę, paskui į dešinę, tada dar kartą į kairę ir įsitikinus, kad kelias laisvas, eiti per gatvę. Niekada neiti per gatvę, degant raudonam šviesoforo signalui. Paaiškinkite vaikui šviesoforo signalų reikšmes vairuotojui ir pėsčiajam.

- Paaiškinkite vaikui, kad ir „zebru“ pažymėtose, ir šviesoforo reguliuojamose pėsčiųjų perėjose reikia būti atidžiam, nes dar daug vairuotojų nesilaiko Kelių eismo taisyklių.

- Prieš pirmą kartą vaikui savarankiškai einant į mokyklą, daug kartų aptarkite ir kartu nueikite kelią į mokyklą ar į autobusų stotelę. Ypač svarbu eiti tuo metu, kai iš tikrųjų bus pamokų pradžia ir pabaiga, reikėtų stengtis, kad viskas būtų tikroviška.

- Neleiskite vaikui vienam grįžti namo pirmą dieną po pamokų. Vėliau taip pat nuolat tikrinkite, ar jis elgiasi taip, kaip jūs kartu mokėtės, ar jam turi įtakos kitų vaikų elgesys. Patikrinkite, ar vaiko kelyje neatsirado naujų pavojingų vietų, pavyzdžiui, statybos aikštelių. Jei tik galite, neleiskite vaikui eiti į mokyklą ar grįžti namo vienam, ypač jei gyvenate užmiestyje.

- Atminkite, kad didžiausią įtaką vaikui daro jūsų pačių elgesys gatvėje, todėl visada rodykite jam gerą pavyzdį! Girkite savo vaiką ir neleiskite jam be reikalo ko nors baimintis. Kartais pasikeiskite vaidmenimis – leiskite, kad vaikas nuvestų jus į mokyklą, o pakeliui parodytų pavojingas vietas. Šitaip išsiaiškinsite, kurios vietos vaikui atrodo nesaugios ir gali kelti sunkumų.

- Išrinkite saugiausią kelią į mokyklą ir atgal, net jei jis kiek ilgesnis. Mažos apylankos gali gerokai sumažinti riziką. Pasirūpinkite, kad vaikas iš namų išeitų laiku ir iki stotelės nueitų neskubėdamas. Jei vaikas skubės ir bijos pavėluoti, jo elgesys gali būti neprognozuojamas ir neapgalvotas.

- Prieš pradėdant vaikui naudotis visuomeniniu transportu ar mokykliniu autobusu, pasitreniruokite. Važiuokite keletą kartų drauge su vaiku ir pamokykite jį elgtis visuomeniniame transporte, einant į stotelę ir laukiant joje. Mokykite vaiką stotelėje neišdykauti. Jis neturėtų pamiršti, kad privalo laikytis saugaus atstumo iki važiuojamosios dalies, nesisprausti pro duris ir nesistumdyti lipdamas į transporto priemonę.

- Nuolat priminkite vaikui, kad gatvę ar kelią galima pereiti tik už autobuso arba kitos transporto priemonės ir reikia būti ypač atsargiam. Geriausia – palaukti, kol transporto priemonė nuvažiuos.
- Striukės, avalynės ir kitos aprangos detalės turi būti pagamintos iš šviesą atspindinčių medžiagų. Pasirūpinkite šviesą atspindinčiais atšvaitais. Prie vaiko drabužių prisekite arba prisiūkite papildomų atšvaitų. Atšvaitai gali būti ir prikabinami, pavyzdžiui, prie kuprinės. Tokie atšvaitai gerai pastebimi iš visų pusių. Tuomet būsite tikri, kad vaikas kelyje bus matomas jau iš tolo.
- Vaikai nuo gimimo linkę mėgdžioti, taip jie mokosi. Vaikai mato bei mėgdžioja ir pageidautinus, ir nepageidautinus suaugusiųjų elgsenos modelius. Todėl ir eidami pėsčiomis, ir važiuodami dviračiu arba automobiliu, vaikams rodykite tik gerą pavyzdį.

Pagal Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centro informaciją